

PHONG TRÀO SÁNG TẠO KỸ THUẬT: "sân chơi" hướng đến thị trường công nghệ

VÂN AN

Những năm gần đây, phong trào sáng tạo kỹ thuật (STKT) TP.HCM với nhiều hội thi như: Hội thi STKT, Cuộc thi Sáng tạo Thanh thiếu nhi, Giải thưởng Sáng chế... đã tạo ra một sân chơi đa dạng, kích thích hoạt động nghiên cứu khoa học và sáng kiến đổi mới trên địa bàn thành phố. Không dừng lại như những cuộc chơi, có thể nói các hội thi STKT là sự khởi đầu, là môi trường để phát triển thị trường công nghệ.

Hội thi STKT: nhiều sản phẩm KH&CN có khả năng ứng dụng và thương mại hóa

Hội thi STKT TP.HCM đã tồn tại và phát triển được tròn 20 năm. Trải qua những giai đoạn chuyển biến kinh tế - xã hội của TP.HCM, hội thi đã tạo được một sân chơi đa dạng, phát huy tinh thần nghiên cứu, sáng kiến cải tiến quy trình công nghệ sản xuất, tăng khả năng cạnh tranh và thương mại hóa sản phẩm... Đến

Các tác giả nhận giải nhất Hội thi STKT TP.HCM lần thứ 20

nay, đã có nhiều đề tài nghiên cứu, giải pháp kỹ thuật được ứng dụng vào thực tiễn sản xuất, mang lại hiệu quả kinh tế - xã hội. Đặc biệt, để hoạt động sản xuất kinh doanh phát triển bền vững, sản phẩm tạo ra có sức cạnh tranh cao, nhiều công ty, doanh nghiệp, cơ sở sản xuất đã tổ chức các hoạt động nghiên cứu tại đơn vị (Cty nhựa Sài Gòn, Cty Kasati, Cty Casumina, Cty Vinamilk, DNTN nhựa Chợ Lớn, Cty Kyndan...) nên các đề tài, giải pháp kỹ thuật tham gia Hội thi STKT ngày càng nhiều, phong phú đa dạng về lĩnh vực và có chất lượng, tạo nguồn cung sản

phẩm cho thị trường công nghệ đang dần hình thành tại TP. HCM.

Vừa qua, Liên hiệp các Hội Khoa học & Kỹ thuật TP.HCM đã tổ chức lễ tổng kết và trao giải Hội thi STKT TP.HCM lần thứ 20 (2009-2010). Hội thi lần này tiếp nhận 323 đề tài, giải pháp dự thi ở 7 lĩnh vực: xây dựng và vật liệu xây dựng phục vụ giao thông, thủy lợi; cơ khí tự động hóa phục vụ giao thông vận tải; đồ dùng dạy học và thiết bị gia dụng; điện - điện tử - công nghệ thông tin; công nghệ môi trường và công nghệ hóa học; công nghệ sinh học và y tế. Có 62 đề tài, giải pháp kỹ

Thiết bị đổ bê tông mái dốc cho bờ kênh, rạch - đề tài được giải 2 tại Hội thi sáng tạo kỹ thuật TP. HCM

thuật được trao giải, trong đó có 1 giải nhất, 14 giải nhì, 24 giải ba và 23 giải khuyến khích. Ngoài tính mới, tính sáng tạo, có khả năng áp dụng rộng rãi, các đề tài, giải pháp đạt giải tại Hội thi STKT lần 20 còn được đánh giá là có hàm lượng KH&CN, không ít đề tài, giải pháp đã được triển khai ứng dụng vào sản xuất và thương mại hóa. Giải pháp “*Công nghệ THS - xử lý bùn thải nguy hại làm phối liệu cho vữa bê tông xi măng*” của TS. Nguyễn Hồng Bình (Hội Khoa học kỹ thuật xây dựng TP.HCM) và các cộng sự đoạt giải nhất Hội thi. Từ bùn thải nguy hại của các nhà máy, xí nghiệp tại các khu công nghiệp sản xuất giấy, thuộc da, dệt nhuộm, hóa chất..., nhóm nghiên cứu đã khử được mùi hôi của bùn, trung hòa độc chất để tạo ra gạch bê tông, thích hợp cho việc làm nền bê tông xi măng, đường nội bộ, bê tông đúc sẵn... Kết quả thử nghiệm cho thấy, gạch bê tông không khuếch tán độc chất ra môi trường khi ngâm trong nước lâu ngày, đồng thời vẫn giữ được các chỉ tiêu vật liệu cần thiết. Đây là công nghệ mới có khả năng triển khai ứng dụng rộng rãi và mang lại hiệu quả kinh tế cao bởi nó giúp tận dụng được

khối lượng lớn bùn thải làm vật liệu xây dựng. Công nghệ này đang được triển khai thử nghiệm tại Xí nghiệp xử lý chất thải Bình Dương. Các giải pháp đáng chú ý khác như: “*Thiết bị quy trình máy in lụa mặt đĩa CD-DVD*” của KS. Phạm Đình Vàng (Cty Vật phẩm văn hóa Sài Gòn – VAFACO) đã giúp

thay thế được một phần thiết bị trong quy trình sản xuất phức tạp trước đây mà vẫn bảo đảm in được 5 màu, nhờ đó tiết kiệm được thời gian, giảm chi phí nhập thiết bị, tiết kiệm được điện năng. “*Bộ điều khiển máy đập 400 tấn*” của KS. Nguyễn Trọng Linh và KS. Đỗ Văn Quỳnh (Cty CP Nông nghiệp Nam Phát) được thiết kế phù hợp với điều kiện công nghệ và khí hậu nước ta, giúp tiết kiệm được chi phí nhập thiết bị, linh kiện cũng như chuyển giao lắp đặt. Giải pháp “*sử dụng lớp mạ điện hóa hợp kim chịu ma sát mài mòn nền thiết bị trong công nghệ chế tạo mới và phục hồi bạc lót trục khuỷu của động cơ ô tô và tàu thủy*” của KS. Phan Thành Công (Cty TNHH PHATACO) đã mang lại hiệu quả kinh tế cho công ty bởi sản phẩm gia công có hình thức đẹp, bền không thua kém hàng ngoại nhập. Trong lĩnh vực y tế, đề tài “*Nghiên cứu và điều trị gãy sụn hóc mắt kết hợp lót chỗ gãy bằng chế phẩm san hô lấy từ vùng biển Việt Nam*” của PGS.TS.BS. Lê Minh Thông và cộng tác viên đã ứng dụng công nghệ mới và nguồn nguyên liệu sẵn có trong nước tạo ra sản phẩm có khả năng thay thế hàng ngoại nhập, nên giảm được giá thành trong điều trị, có khả năng áp dụng trên diện rộng, ...

Thùng trồng cây không cần tưới đạt giải nhì giải thưởng Sáng chế TP.HCM 2009

Ảnh:VA.

Thiết bị gieo hạt và tác giả đạt giải nhì giải thưởng Sáng chế TP.HCM 2009 trưng bày tại Lễ Tổng kết ngày 25/6/2010

Ông Trần Thế Hào giới thiệu mẫu hố ga bằng nhựa

Giải thưởng Sáng chế: Kích thích sáng tạo và xác lập quyền sở hữu trí tuệ

Xuất phát từ thực tế là số lượng đơn đăng ký sáng chế/giải pháp hữu ích, bằng độc quyền được cấp hàng năm quá ít so với năng lực sáng tạo của đội ngũ hoạt động KH&CN trên địa bàn TP.HCM, Giải thưởng Sáng chế được tổ chức nhằm tôn vinh các nhà sáng chế; nâng lương đơn đăng ký sáng chế/ giải pháp hữu ích và lương bằng độc quyền được cấp, đồng thời thúc đẩy hoạt động chuyển quyền sử dụng đối tượng sở hữu công nghiệp (hoạt động li-xăng) trên cơ sở độc quyền sáng chế, góp phần củng cố lợi thế của chủ sở hữu các tài sản trí tuệ trong đàm phán chuyển giao công nghệ. Cùng với 5 giải thưởng đầu tiên được trao trong năm 2008, sau hai năm phát động, thành phố đã chính thức vinh danh 10 sáng chế/giải pháp hữu ích đã được thương mại hóa có hiệu quả hoặc đang có tiềm năng thương mại trên thị trường.

Theo đó, giải nhất Sáng chế TP.HCM 2009 được trao cho Cty TNHH Cơ khí công nông nghiệp Bùi Văn Ngọc với bằng độc quyền giải pháp hữu ích số 492 “*Bộ điều chỉnh thanh xát tự động dùng cho bộ phận xát của máy xát trắng gạo*”. Sáng chế này đã từng đoạt giải nhất Hội thi Sáng tạo kỹ thuật TP.HCM năm 1998 và giải nhì Hội thi Sáng tạo kỹ thuật Toàn quốc 1998-1999. Đến

nay, chủ sở hữu đã cung ứng trên 2.000 máy xát ứng dụng sáng chế này cho thị trường trong nước và xuất khẩu 600 máy đến các nước Đông Nam Á, Trung Đông, châu Phi, Nam Mỹ... Hiện chủ sở hữu sẵn sàng hợp tác cung cấp thiết bị xát cho các dự án cung cấp thiết bị chế biến lương thực từ Việt Nam ra nước ngoài và hợp tác với các nhà khoa học cùng phát triển các thế hệ thiết bị xát lương thực mới. Giải nhì sáng chế TP.HCM 2009 được trao cho ông Phạm Hoàng Thăng với bằng độc quyền sáng chế số 3399 “*Thiết bị gieo hạt*”. Tác giả đã tiêu thụ được 150.000 thiết bị qua mạng lưới phân phối khoảng 500 đại lý vật tư nông nghiệp trên toàn quốc với khách hàng là các hộ nông dân và trang trại. Tác giả cũng sẵn sàng hợp tác phân phối sản phẩm, góp vốn khai thác hoặc tiếp nhận li-xăng sáng chế. Giải nhì khác được trao cho ông Nguyễn Quang Ngọc (Cty CP Trái đất xanh tươi) với bằng độc quyền giải pháp hữu ích số 603 “*Thùng trồng cây*”. Giải pháp này được cung cấp ra thị trường với sản phẩm thùng trồng cây không cần tưới, mang lại tiện lợi cho các gia đình thành thị, khu biệt thự, chung cư... Tác giả đang chuẩn bị tham gia dự án đầu tư khoảng 45 tỷ đồng vào Khu Nông nghiệp công nghệ cao TP.HCM và mong muốn hợp tác khai thác giải pháp hữu ích tại Việt Nam cũng như nước ngoài. Giải ba và giải khuyến khích được trao cho ông Nguyễn Kim Tường (tác giả của bằng

độc quyền sáng chế số 6895 “*Cơ cấu thân dụng cụ quét dọn*”) và ông Trần Thế Hào (tác giả bằng độc quyền giải pháp hữu ích số 602 “*Hố ga bằng nhựa*”).

Cùng với 62 giải thưởng của Hội thi STKT, 5 Giải thưởng Sáng chế TP.HCM 2009 được xem là những nét chấm phá thể hiện khía cạnh độc quyền trong thị trường công nghệ. Tuy nhiên vẫn còn nhiều việc phải làm để hỗ trợ các nhà sáng chế xác lập quyền sở hữu tài sản trí tuệ, tiếp cận với hoạt động li-xăng, chuyển giao công nghệ trong nước và quốc tế.

Để các hội thi sáng tạo KH&CN ngày càng phát huy tác dụng hữu ích, cần tăng cường công tác tuyên truyền, triển khai tổ chức các giải thưởng theo hướng mở để đa dạng hóa hơn nữa nội dung, thành phần và số lượng tham gia, đồng thời nghiên cứu tăng cường nâng cao chất lượng của hội thi và các hoạt động sau hội thi. Cụ thể là các đề tài, giải pháp có triển vọng sẽ được hỗ trợ thỏa đáng để có thể nhân rộng, ứng dụng vào sản xuất; đưa các sáng chế/giải pháp hữu ích vào danh sách các đề tài, giải pháp được giới thiệu và khuyến nghị áp dụng trong các dự án, chương trình của thành phố có sự dụng công nghệ liên quan; chuyển tiếp sáng chế/giải pháp hữu ích đi tham dự các hội thi, giải thưởng quốc gia hoặc quốc tế... □